

ნავე გამგებანს დაუდგინა, რომ ყოველ წლით ხარჯთ-აღიარებაში შეიტანოს 620 მან. ამავე საენისათვის.

••• ოთხშაბათს, 3 მაისს, ქალაქის საბჭოს ხმისანს თვ. გ. მ. თუმანოვის თამბაქომარტობით კრება ჰქონდა იმ კომისიას, რომელმაც უნდა მოაწიოს საქართველოს რუსეთთან შეერთების ასის წლის შესრულების დღესასწაული. კრებამ განიხილა საბჭოს ხმისანს ა. ს. ბაბოვის მიერ წარდგენილი პროექტი ამ დღის ხასიათისა და საპროცედურისა დაარსებისათვის საქართველოს საზოგადოებათა გამოძენის შესახებ, მაგრამ ვერაფერი ვარაუწყებელი იპარა ვერ დადგინა, თუ რომელ წყაროდ უნდა მოიპოვოს იგი, და ამისათვის ვარსაყვედურ: ვიდრე ქალაქის საბჭოს წარდგენილნი განსახილველია ა. ს. ბაბოვის წინადადება, საქართველო მოწვეულ იქნენ საეპროსამრეწველო და სამეცნიერო დარგებისათვის წარმომადგენელი, ქალაქის მოურავი და ქალაქის გამგებანის წევრნი აღნიშნულ საენის გამოსარკვევად.

••• გზათა სამინისტროს გარდაუწყვეტლა სამხატვრო მსწრაფელ მატარებლებში შემოიღოს ნომრისანი ადგილები.

••• ამ მოკლე ხანს ტფილისში აღმოცადა ერთი პატარა ხელი-ნაწერი, სახელდობრ „ახლა განჩევა კაცისა“, თარგმნილი ფრანგულის ენიდან აღმკანდრე ქვეყანას მიერ 1808 წ. გადაწერილია დავით რექტორისაგან. თარგმანს პოეტურ ბატონიშვილს ფარაზო ერეკლეს ძეს უძღვნის.

••• ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელმა ს. თ. კრულაშვილი ქალაქის მდივნის თანამდებობაზე დაამტკიცა.

••• 3 მაისს, ჩვეულებრივს პარაკლისისა და დეიცივის შემდეგ იმერეთის თავდაზნაურთა მორიგი კრება დაიწყო. პირველ დღეს კრებას ხალხი ნაკლებად დღესწირა. კრება გაიხსნა გუბერნის მარშლის ს. გ. წერეთლის სიტყვით, რომ

ლია მრეწველობას გვიან მიყვავით ხელი, მაგრამ დაკარგული დრო მალე შევადგენთ. იაზონის წარმომადგენელს უთქვამს: მთელი იაზონია მოუთმენდელ მოცილის 1900 წლის გამოფენას, ცხლა შემთხვევა გვეძლევა დავანახეთ განთავსებულ ფრებს ჩვენი შემოქმედებით ნიჭი. უზგრეთის წარმომადგენელს კიდევ სინარულით გამოუცხადებია, მოვიდნენ და დარწმუნდნენ ვერაპოილი, აზიონელი და ამერიკელი, რომ უნებრეთი მოამავალის გრია და არა წარსულისა, როგორც შეიძლება ბევრს ჰქონია.

გამოფენას უზარ-მაზარი ადგილი უჭირავს; ირგვლევ ეს ადგილი 12 ვერსი იქნებოს. ამოდენა ადგილი ათას ნაირის თვალ-წარმტაცის შერობით არის თურმე აკრებულელი, ხეროთ-მოდერნებს მთელი თავისი ძალა და უნაირ აქამ მოედანზედ გამოუჩნდა. საყურადღებოა განსაკუთრებით ერთი ქუჩა, გრავე სუფიბული „rie des Nations“ ანუ ერეების ქუჩა. ღარივით გაჭედილი ამ ქუჩის აქეთ-იქით მხარეს ჩამწყობივებულია სახელმწიფოთა პავილიონი-

ლითაც იგი სინარულით მიეგება ლენჩუბის და სინაგოგის თავდაზნაურობის შეგრთებას.

••• კავკასიის საეპროსა საზოგადოების მიერ დარჩენულ კომისიას, რომელსაც ამოცხადებული ჰქონდა ქართულსა და სომხურს ენებზე სახალხო წიგნაკები გამოცემა საქეში და საპიციერო შინაარსისა, უკვე დაუსრულებია თავისი შრომა და სექციო საზოგადოებისათვის პრექტივ წარუდგინა, პრექტივის უმთავრესი ნაწილი საზოგადოების კრებამ უკვე განიხილა, ასე რომ მალე იქნედა შეუდგებიან ამ წიგნაკების გამოცემას. უკვე გადათარგმნილია და დასაბუთებული მომადგებელი წერილები ქუთაისისა, ყვავილისა და სიფილისის შესახებ. წიგნაკები მეტად იფიქრებენ და დარწმუნებულად უფიქროდ სოფლებს. განზრახულია, შემდგომი თათრულ ენაზე დაცემას იქნენ ამგვარად წიგნაკები და ფურცლები.

••• ტფილისის უმცროს ნოტარიუსად განსვენებულს ა. პოლტარაკის მაგივრად, ტფილისის მესამე განყოფილების მომრიგებელი-მოსამართლე ილია ივანეს ძე წინამძღვარიშვილი დაუნიშნა.

••• ამის წინაღ ტფილისის საბარეშო სადგურში აბრეშუმის თესლის შემოქმედის დროს, სხვათა შორის, ა. თათოისანიცის საეპროსა ფარმის აბრეშუმის თესლში აღმოჩნეს ერთ გვირა ვადამუფთაბა-პებრისი, რომელშიც მეორედ გაიხიჯვის დროს სამხრეთ რუსეთის მემორიუმებთა კომიტეტის წევრის ბ. ნ. ვილაძის მიერ მართალი აღმოჩნდა 2-4 % მდე ვადამუფთი თელი. ამ ვადამუფთით უფროან აგრეთვე დაიდებულნი აბრეშუმის პატარა ქიბები, რომელნიც ამ თესლიდან ყოფილან გამოუსულინი.

••• რუსეთის სინოტორიო საარქივოლო საზოგადოების აღმოსავლეთის განყოფილების კრებაზედ, რომელც პეტერბურგში შესდვა 27 აპრილს, ბ. ნ. მარს წაუკითხავს თავისი მოხსენება—საქართველოს დემრთები კერბო თავყანის ცეხის

ბი. აქ ორ შენობას ვერ ჰნახავთ თურმე ისეთს, რომ ერთმანეთს ჰკავდეს. ყველას თავისი განსაკუთრებული ხასიათი და გარეგნობა აქვს. შეხედვებით აქ ათასნაირ ხუროთ-მოძღვრულ ნაწარმოებს, სხვა-და-სხვა ჯურის სახსლებებს, კოშკებს, ვილლებს, ტაძრებს. სხვა შენობაც ბევრია საყურადღებო გამოფენაზედ; ამით შორის-კი უფრო თვალ-საჩინოა „ხელოვნების“ ორი სახსლები—ბლო და პატარა, ელექტრონის სახსლები და ათასი სხვა სახსლები. საზოგადოდ არც ერთი წინამდგომი გამოფენა შესანიშნავის შემობებით ისე მდიდარი არ იყო, როგორიც ეს გამოფენა.

გამოფენამ ცოტა შევიგინა, ამიოტად გახუთები ჯერ-ჯერობით არაფერს იუწყებიან იმ უთვლავის საკონლისა და ნივთების შესახებ, რომელიც სახსლებში აწყვია. მხად მისი მხოლოდ სხვა-და-სხვა სახსავენი და გასართობები. ამ გასართობებში ორი ბგერი მეტად საინტერესო და საყურადღებო. ისეთი გასართობები, სადც კაცი ბებრს საყუ-

დროს, წმ. ნინოს ცხოვრების მიხედვლითაა. ბ. ნ. მარის მოხსენებაში ჩამოთვლილია, თუ რა დემრთებს ეს-სახსლებიდან ქართველები ქრისტიანობის მიღებამის. თავყანა უკითხავს აფრიკანსა, რომლი თყვანისცემა ბერაშის ქალს შემოურტონია საქართველოში, და არზახისათვის რომელიც სასრულებს შევადგინებ და მკვიდრებულა აქ. წმ. ნინოს ცხოვრება და სხვა მატარები, რომელიც უსარგებლოა ბ. ნ. მარს, შიდა დემრთის ასახელებენ, რომელთაც თავყანსა სცემდნენ თურმე ქართველები. ქეზების თავყანისცემა გვირცელებულია ოლქისანდრე ბეკლანდის შემდგ, რომელსაც აღუთმალავს ქართველებისათვის ცოტრ მნათობა თავყანისცემა.

••• როგორც შევიტყუეთ, ბ. ნ. ი. ერ. რეშის მეთაურობით აღსდებულ ყველა რეშის წარმომადგენელთათვის კლუბი. განზრახულ კლუბის პრექტივის განსახილველად კერბოს, 7 მაისს, ქალაქის საბჭოს დეპუტატში მოხდებოდა მომავალ წევრთა საზოგადო კრება.

••• როგორც შევიტყუეთ, ყვირილოში საამხანაგო სტამბა დაურსებულია. იმერეთში ეს მეთაზე დაბარის, სადღე სტამბა გაიხარია.

••• პეტერბურგიდან დღემოთ ატკობინებენ „Прия. Кр.“-ს: „ეს ნაწილი დიწყებს განხილვა იმ შემადგომლობის, რომელიც ქ. ფოთში წარადგინა იმის შესახებ, რომ მეორე საბლივიაციონა ორ-მილიონიანი სეკსი მიიღოს.“

••• კავკასიის სიტყვით, კავკასიის საფლოტური კომიტეტის ექსპერტ 5. ნ. სევეს ევს მთავრობა ჰგზავნის საფრანგეთს, გერმანიასა და იტალიაში იმისათვის, რომ ზნეისწავლოს იქ მცენარეების სწეულები და ამ სწეულებითა საწინააღმდეგო საშუალებანი.

••• ქ. გორი. 30 აპრილს, ქ. ნ. ნ. მაკარაშვილს და ს. ბ. გოგაბიძის თათსობათა და შეგდენობათა განმართა აქ სამხსიკო-სადეტრატორო სტამბა. შემოსავალი სრულად გადაიღო გორის სიმბაქლეო სასწავლებლად

და აღებოსა და უკეთის სასწავლებელსა ჰნახავს.

ამით შორის პირველი დღელიც გრეთ წოდებულ „ძველ პარიკს“ და „შევიცარიის სოფელს“ უჭირავთ. „ძველი პარიკი“ წარმოადგენს პარიკის ისეთსა, როგორც იგი ხას-შუალო საუკუნოებში იყო. სუყველაფერი ძველებურია იქ: სახლები, ქუჩები, მღვდლები. ეს კიდევ არაფერი. სახლებსა, ქუჩებსა და მღვდლებში ძველებურად გამოწყობილ ხალხსა ჰხედავთ. „ძველებური“ ცხოვრება სრულს და გადმოხდის ამ უბანში. დღემუნებსა და ყვანებდის გაცხარებული ვაჭრობა. ვაჭრობენ მხოლოდ იმ საქონლით, რომელიც საშუალო საქართველოში მოიპოვებოდა.

ამ უბანს ვილაფინი აქვს შემორტმული. ვილაფინის შესავალი კარბე მივე დღელ ტანისმოსში გამოწყობილი პოლიციელი სტანან. შემდგ ქუჩები აქრებულელი ბავშვებით, ქალბითა და კაცებით. ყველას ძველებური ტანისმოსი აქვია. იქვე შეხედვებით ხარბებს, ცხენებს, ძა-

სა და ქალებსა ზრავიანსაის დარბაშსა და სხვადასხვადას. სადამოხსნებულად იყო მოწყობილი; იქვე იყო გამოთვლილი ბუფეტები. სტრუქტურა უფროდ სამხარეო მუიკას და სხვას. თითო სადამოშ პრორგნას განსაკუთრებული და თავისის სხვადას-სხვაფერობით საზოგადოებას წინამოყვანილ დახარუნდა ზნ.

ქ. მს. ახალქალაქის კარბად იგალობა არწველ, თუქა ზნის სისუსტე უშეიძლება. არა უჭირადარა გორისისა-სად და სხვადას კარბად იგალობა. „Н. НОЧЬ, И ЛЮБОВЬ, И ЛУНА“. მომეყარალო გუნდა, შეუდგინა ქალებსა და ცაცხვასაგან ბ. ნ. ს. ბ. გოგაბიძის დატკობინებით, კარბად იყო მომოსადეგული და რუსულ-ქართული სიმღერები ამდგან, მაგრამ უეღვანდ შეუტყუეს ასამაქანს დამსწრე საზოგადოებას ბ. ნ. გოგაბიძის მიერ წვათსდებამის სხვადასხვადას. დასასრულად გაიხარია ლეკური და გერბოული ცეკვა. საზოგადოება ბლამად დაქსურია ამ სადამოს; ასე რომ წინად შემოსავალი იქნება 150 მანუამდის, რომელიც უმეტი გარდაცეთა ეთონდალეასამებრ.

••• ასინიბა, (სადღვისან მარბა). ვილაფინი გაუტყუელი უეღვანდ, რომ უწყლოთ აქცენს ასინიბის ცხენებს, ამ ძვირფას სასოვარეს ქართველთა უგზავნებულ წყარ ბედისას, სოფ. აწუარის მკვადრა, სადღვისელ ეფენდის შვილი—ბანი თეთფეუ ჰამად-ოდდო: მან მიაბასურად დაქმნა აგება ასინიბის ქვემოთ სასამედიოეო გზის ხანდა. დემრთს უეეთსობა მიიღეს, მაგრამ, მუხუნავად იმის, რომ ამ გზის პირად ასინიბის მანდარებულ ფესს ვერ უჭეწეთა შენობის საფუძეთსო ქვას, იგი უჭერსნა დაგვას რეინის კეტებით მხნედ შეუდგა კარბისუეულ ცხის კლდეების დქმეგას. ეს ცხენი ოხრბრებულ ნარეკვი იყო, მაგრამ მადადე კლდეებს და უფრო კეთეს, მთელი სურათი ცისასა მთლად იყო დაწველი. დღეს მკვამანის თაგჯახებში საუყენობათა დაწველა უხადლო თონებმა, რომელთაც უეზებულ და ზრუნეთთ ინსახებ მათი პტრონებმა, სოფლა შეტყუელად ცხობადაც ბანი თეთფეუ ჰამად-ოდდო ახრ ჰხობრება მსხედისა და დღის წაყვანით აქცენს უხედოქისა დროის სასელოვან

შედ დატვირთულ ძველებურ ურბებს. ყველა ისე დაფუხუფუხეს, ისე გულ-მოღინდრე ეთეფებს საქმეს, რომ იქვე შეიტყუებოთ ეს ხალხი მართლა იქაური ძველებური მცხოვრებია, თუ დაქრავებული და განცებ გამოფენისათვის მოყენილი. აქა-იქ ჩხუბსა და აზრულობასაც დღინახება. საეპროსო მოედანზედ ამართულია „სამარტვინი“ მთი, ასეთი მომებზედ უწინ დანმა მავებს ასეუადანენ. იქვე სდგას ვლადიოე. ერთის სიტყვით „ძველ პარიკში“ კაცი საშუალო სახისის ქალაქსა და მაშინდელ ცხოვრებასა ჰხედავს.

საუცხოვო სახანავიო თურმე „შევიცარიის სოფელი“. ამ სოფელს მართა სახელი არა ჰქონდა ასეთი. სახლები, მინდვრები, გორები, მთები, ტყეებიც ისეთია, როგორც შევიცარიის. ამისთან იქ მცხოვრებნიც მინდელი შევიცარიელი არიან.

••• „სოფელში“ შესვლისას უჭირველეს ყოვლისა კაცი უწრადღებს იპყრობის კარბა მალაღი მთები. ზოგადრეობის მთის წვერი თეთრად არის გადაწვეტილი. წინ საუცხოვო სუ-

სასოვარს. სუ თუ აქვს ეისეი უეღვანე ისტორიული ნმთი ასე გასადგურეს?

••• დ. სანტრე. ეს რამდენიმე წელწად და სასწრაშო სასახლო წავისა-სავსად-სამთიველა არსობას, მაგრამ დადებდა მინდ უროვან განკარგებულე მთელ წვევას. საქმე ამაბა, რომ მისა არსობას უსწავლესამთი ანრეკად იგის; ზოგადრეობა მხოლოდ ბიასმა ერთჯერ თუ შეეღვანდა, მაშინდ ამი ტკბავი არა, რომ უწინდ-გატყუებდა გრავი მინახანან წვენების კითხვა უსტმრავს მითთხნისებულად ქმნდეთ რომ თანამდრთვე ცხოვრებას აღგონრთად და უეღვანდ იქ ღწინმხულად ზოგადრეობას ეგუარდა აუარან; ამიტომ-ცა რომ წვენთ-სავსად-სამთიველა სასწრაშო მქონებას მხრთად არა სასტრელს მდგომარებასა, სასწრაშეობა უსადსობა-სილარობის დასამტკიცებულად სასწრაშის იქნება დენა-მინობა, რომ მის მეთავე უეღვანდ უმაბო-რა ფეთსინდელს ფსად რეჭოფისის, სამთიველას უმთავრესსა სადსარის დამასრებულ წვენთ სეგვარ ფედა, რდ მეტად მძივრ ვასს შეეღვანდა და ასამსა ურბულ ეინმე ეულ ეთადა-საგან მიღებული მემოწირუფება. უნდა, როგორც გავიგეთ, სამთიველას მდგომარებასათვის უნდადებოდა მუქმეობა თუ. ფინდოს ბ. წერეულის, რომელსაც გახუზმასავს სამთიველას სასწრაშებლად დახასწრაშა მთების კაცის განმართა. თ. ფ. წერეულის ფაქტის სამთიველას დასასრულად 200 მანეთი მუქსარა და დღემდისაც სამთიველას თანხარმობას არ აკლებია. თანე წერეულის განსრახებ სრულს თანხარმობის დანსაიამედია სასწრაშის სასწრაშებობა თანხარმობით მოკვებულ სადამოს გამართვას და საომარებისათვის ერთად მძივრ წვედას სამთიველასათვის არ დამძივრეს.

„ძველი ბალანის“ მკლისანი თე-ლამში

ქ. თელავი ორ საწავლოთ იყოფა, ერთს ამ წაწილს ჰქვამს „ძველი ბალანის“ და. ხე აქ მძივრულად გვეყვანა ქ. მთაგარ მაქამის გორავს სასწრაშებულ. ეს გვეყვანა თურმე დღეს სამსახურს ეკუთვება, მაგრამ ძველად ქართველებსა

რათი გემულებით, ისეთი, როგორც ცხობლოდ მვეიცარიის თუ მტხმდებით. ცალ მხოვს პატარა ლუიჯ ტრასა ჰხედდეთ, მთავრე მხარის სუ-ცხოვო წაწლ-ვარდიოეუს, ერთი ათათგანი 15 საენის სინაილიდგან ემეება ძირს; აქ ლოღებს შორის მოხრბრებულს მთის ცელქი ანკარი, იქვე რაკარკი გაიქვს პატარა მვეიცარიულ წყისქელს, ცოტა მომოოე-მით ქამ-წამეყოლი კლდე დღერე-მით დასტყუების გადამლოდ ვაქეს, ძირში შევიცარიის სოფელია მ. გუ-ნილი, თავის გზებით, მოგირებით და სიმოვარი მინდვრებით. ყველა ამის ამავედ დაბურებენ ზეგადლი იუნფთაუ, მონახი, ბრეკტობი, ე. გვერა და მვეიცარიის მთების სხვა მწვე-უადრი. მართალია, ეს მთები ისეთი მადლო არ არის, როგორც ნანდელი იუნფთაუ და ეოგერი, მაგრამ ისე მოხარებულა და ვაყვებულთა, ისეთი მამგავებულთა, რომ ნანდელი მამგავს ვერ გააჩრევა კაცი. აქა-იქ მალდის ბალანით შემო-სილ ფერღებულე ცეკვის მოკ-რათი თვალს. ღრო გმთ მუქებით შე-ცხობის სალამურის მამა მისამდის

